Eduskunnan verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Viite: Eduskunnan verojaoston asiantuntijapyyntö 4.6.2018

Kirjallinen asiantuntijalausunto: HE 74/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi autoverolain sekä ajoneuvoverolain 10 §:n ja liitteen muuttamisesta

Eduskunnan verojaosto on 1.6.2018 pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi autoverolain sekä ajoneuvoverolain 10 §:n ja liitteen muuttamisesta.

Muutoksen syynä on autojen päästöjen mittaustavan muuttuminen. Käytännössä tällä pyritään estämään verotasojen nouseminen, kun rekisteriin merkittävät CO2-päästötasot nousevat siirryttäessä vanhasta mittaustavasta uuteen päästömittaustapaan. Mittaustavan muutos on sinänsä asia, johon tulee reagoida tai muuten verotus kiristyisi kohtuuttomasti ja hidastaisi autokannan uudistumista.

Hallituksen esityksen vaikutusarviot ovat kuitenkin hyvin suppeat varsinkin valitun sopeuttamismallin ja ympäristövaikutusten osalta. Erityisesti päästövähennysten osalta ympäristöporrastettu verotus on yksi keskeisimmistä taloudellisista ohjauskeinoista ja tulisi pystyä riittävästi varmistamaan, että vähäpäästöisten autojen vero ei kiristy tai suuripäästöisten alene.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että esityksellä ei saa olla heikentävää vaikutusta liikenteen päästövähennystavoitteiden toteutumisen kannalta. Esityksessä on pyritty neutraaliin vaikutukseen. Hallituksen esityksen perusteella kuitenkin on vielä mahdotonta arvioida, mitkä lopulliset vaikutukset ovat ja, onko toteutustapa paras mahdollinen malli. Mikäli muutokset verotukseen kuitenkin käytännössä aiheuttavat negatiivisia vaikutuksia ympäristöohjauksen osalta tulee liikenne- ja viestintäministeriön näkemyksen mukaan välittömästi tehdä tarvittavat muutokset lainsäädäntöön.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiinnittää huomiota tässä tapauksessa lainvalmisteluun ja kuulemiseen, jotka eivät ole tapahtuneet asianmukaisesti. Valtiovarainministeriö on jättänyt noudattamatta ohjeita lainvalmistelun kuulemisesta sekä avoimesta valmistelusta. Periaate lainvalmistelussa on, että hallituksen esitysluonnoksesta pyydetään kirjalliset lausunnot esi- ja perusvalmistelun jälkeen. Lausuntoaika on vähintään 6 viikkoa, laajoissa esityksissä 8 viikkoa.

Kuulemisella tarkoitetaan sidosryhmien ja kansalaisten näkemysten, tietojen ja kokemusten hankkimista. Sidosryhmiä ovat esimerkiksi viranomaiset (ministeriöt ja virastot), asiantuntijat, järjestöt, yritykset. Esimerkiksi juuri ajoneuvoveroa koskevan säädöksen valmistelusta olisi pitänyt pyytää lakisääteisestikin myös Ahvenanmaan maakunnan hallituksen lausunto. Hallituksen esitykseen olisi sisällytettävä myös lausuntopalaute ja miten se on huomioitu. Nyt tätä ohjetta ei ole noudatettu. Hyvän hallinnon mukaisesti useampaa hallinnonalaa koskettavat lait pitäisi valmistella hyvässä yhteistyössä. Lisäksi lainvalmisteluvaiheessa olisi ollut asianmukaista osallistaa liikenne- ja viestintäministeriö lainvalmisteluun, koska auto- ja ajoneuvoveron muutokset vaikuttavat oleellisesti liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan.

Pasi Ovaska
Yksikön johtaja, hallitusneuvos
Liikenne- ja viestintäministeriö
Puhelin 0295 34 2645 / 050 467 1645
Sähköposti pasi.ovaska@lvm.fi

Jakelu sara.kuitunen@eduskunta.fi

Tiedoksi Juhapekka Ristola (LVM); Silja Ruokola (LVM)